

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Dež. zbor in slov. poslanci.

Vojske je konec, zmaga je naša. To je veselo naznanilo, katero prinesemo dnes črno na belo našim bralcem. Da so v vseh volilnih okrajih zmagali naši možje, to že pač vedó brž vsi, ne pa še more biti tega, da je bila zmaga v vseh okrajih sijajna, lepša, kakor je bila kedaj katera poprej. Skorej pri vseh se vidi napredovanje, t. j. naši kmetje gredó sedaj že s ponosom na volišče, vedoč, da je dolžnost, pa tudi čast voliti može, ki čejo, pa tudi znajo potegniti se za pravice svojih volilcev, za blagor slov. ljudstva.

Če naj poročimo pa o volitvah, kakor so se izvršile v posameznih volilnih okrajih, postavimo jih po vrsti tako-le: Volitev

1. v Brežicah. Tu so volili možje iz okrajev: Brežice, Kozje in Sevnica in dobil je ces. svetovalec g. Jož. Jerman 103, baron Moscon pa 8 glasov.

2. v Celji. Le-sem spadajo okraji: Celje, Konjice, Šmarije, Laški, Vranski in Gornjegrajski. Volilo je 253 volilnih mož in vsi gg.: Miha Vošnjaka in dr. Jos. Sernca.

3. v Ljutomeru. Volitev se vrši tu za okraje: Gornjeradgonski, Ljutomerski in Ormoški. Izvolili so si g. dr. J. Dečko s 74 glasi, 38 pa jih je bilo za J. Farkaša, posestnika v Ilijaševcih.

4. v Mariboru. Le-ta skupina obsega oba okraja Mariborska in okraja Št. Lenarski in Slov. Bistriški. Izvolili so gg.: Fr. Robiča s 158 in dr. Franc Radaja s 156 glasi. Dr. Schmiderer je ostal v manjšini z 81 in Franc Purgaj z 79 glasi.

5. v Ptujih. Možje iz okrajev: Ptuj in Rogatec volijo v Ptujih in prišlo jih je 149 na volišče ter so, izvzemši enega, vsi volili gosp. dr. Fr. Jurtela.

6. v Slov. Gradci. Okraji: Slov. Gradec, Šoštanj in Marenberg volijo si dež. poslanca v Slov. Gradci ter so si izbrali vlč. g.

dr. J. Lipolda s 50 glasi, vlč. g. dr. J. Šuc je ostal v manjšini s 15 in g. Fr. Kovač z 29 glasi.

Tako so se izvršile volitve v slov. volilnih okrajih in kakor se vidi v prvem hipu, bila je vojska z nemškutarji samo v volilni skupini v Mariboru in pa v Slov. Gradci, ali tudi tukaj so ti v tako malem številu, da nimajo upanja, naj še se vzpenjo kedaj do večine. V okrajih Mariborskih je še število nemškutarjev sicer na oko precej veliko, toda tudi v njih že prodira slov. zavednost in to še bode tem bolje, ako skušajo naši može spraviti med ljudstvo slov. časopisov, bukev družbe sv. Mohorja itd. Ljudje so vam nevedni, slov. bukev ne beró, nemških pa ne umejo in zato dajo še kaj na stare čenče nemškutarjev, da je nemški jezik to, kar jih redi, njih edina sreča. Rodoljubi, tukaj vas čaka še delo!

Blizo enako velja o Marenberškem okraju, kjer je Fr. Kovač pri tej volitvi dobil 29 glasov. Za te glase naj se zahvali pa g. Kovač edino nevednosti domačih kmetov in zlobi „privandranih“ hujskačev, najbolj tacih, ki hodijo v suknhah na škrice in živé o žuljih slov. kmeta. G. Kovača pa povabimo prijazno, naj premišljuje, kedar mu je lahko mogoče, pregovor, ki pravi: Kdor prime za smolo, smola prime se njega.

Ali če pustimo nemškutarje iz misli, smemo reči, da so sedanje volitve jasno znamenje za resnico izreka pok. Hermana: „Slovan gre na dan!“ Možje volilci, ti so storili častno, kar terja od njih blaginja slov. ljudstva in gg. novi poslanci, ni dvoma, da gredó tudi ti, ponosni na svoje volilce, v dež. hišo, noseč v srci in na jeziku geslo svojih volilcev:

Vse za vero, dom, cesarja!

Otvorjenje posojilnice v Vitanji.

Dne 26. junija t. l. zbrali so se ob 9. uri zjutraj udje načelstva in nekaj drugih možev

v stari šoli poleg farne cerkve v Vitanji, da se začne delovanje nove posojilnice, kakor je bilo v nedeljo poprej preklicano. Navzoč je bil med drugimi tudi g. Fr. Lončar, tajnik posojilnice v Celji. Načelnik nove posojilnice, g. J. Žičkar nagovori pričujoče blizu tako-le:

Častiti možje!

Kar smo že dolgo časa nameravali, česar so mnogoteri izmed nas tudi zelo potrebovali, to smo z božjo pomočjo dosegli: ustanovili smo si lastno posojilnico v Vitanji, katera bo začela danes svoje delovanje.

Danes pred 4 tedni, 29. majnika t. l., prišli so k nam v Vitanje gospodje: Miha Vošnjak, dr. Lavoslav Gregorec, oba državna poslance, g. Lovro Baš, c. kr. notar v Celji in g. Fr. Lončar, tajnik Celjske posojilnice, in ta je danes zopet med nami, da nam na drobno razkaže, kako da gre pri posojilnici poslovati.

Ni mi treba veliko govoriti o namenu posojilnice. Le to rečem: nje namen je 1. denarje sprejemati in 2. denarje izposojevati.

1. Denar sprejemlje posojilnica v prvi vrsti od svojih udov, od tistih oseb, ki so jo ustanovile. Udje jemljejo tako imenovane deleže, ki so podlaga vsemu posojilničnemu zavodu. Vsak delež naše posojilnice velja 5 gld.

Posojilnica pa sme denar sprejemati tudi od neudov, t. j. od vsakega, ki ga hoče pri nas nalagati. Za te vloge se bo plačevalo vložnikom po 5 od sto.

Ali bo pa za denar, pri naši posojilnici naložen varno? Tako je že marsikdo ppraševal. Vprašam tudi jaz: Zakaj pa ne? Ali niso možje, ki so izvoljeni, da vodijo posojilnico, zanesljivi, pošteni gospodarji? Ali niso dobri in vestni kristjani? Da, na tem je mnogo. Če so voditelji denarnega društva prebrisane glave, in če so znani kot pošteni kristjani, ki se bojijo Boga in zvesto spolnjujejo vse svoje dolžnosti, ne bo se pač nikomur bati, da bi ž njegovim denarjem vestno ne ravnali. Nasprotno pa trdim: Človek, ki se Boga ne boji, ki zanemarja svoje krščanske dolžnosti, ne bo pošteno ravnal z denarjem, ki se mu zaupa. Zato smo že več let sem doživeli silno žalostne prikazni. Pri enakih družbah, kakor je naša posojilnica, opravljali so službo ljudje brez vse vesti in le premnogokrat se je slišalo in bralo: ravnatelj une banke je zbežal s toliko in toliko tisočaki ali pa: ravnatelj te in te hranilnice se je vstrelil, ker so mu prišli na sled, da jo je goljufal. Žal, da bi Vam o taki brezvestnosti lahko več izgledov navedel...

Če so toraj v odbor naše posojilnice izvoljeni možje, ki se bojijo Boga, smete zaupati, da bojo vestno ravnali tudi s ptujim blagom, ki jim je v varstvo izročeno.

Zraven tega je bil pa izvoljen v prvi skupščini, dne 29. majnika Jan. Verčnik v pregle-

dovalca društvenih računov in Martin Jelenko v njegovega namestnika. Ta dva moža imata pravico, da smeta vsaki čas blagajnico pregledati, denar prešteti ter po posojilničnih knjigah razsoditi, je-li vse v redu ali ne. In če bi našla kakšen nered, sta dolžna to naznaniti društvenikom, da se po postavi popravi vsaka pomanjkljivost.

Te dni se Vam je od neke strani prerovalo, da bojo tisti, ki bojo imeli s posojilnico kaj opraviti, ob vse prišli, da bojo vse zgubili! Na to Vam odgovarjam sledeče:

Tisti, ki nam bojo denar vlagali, naj bojo prepričani, da bomo vloženi denar izposojevali le takim osebam, ki so popolnoma zanesljivi in pošteni in ki bojo imeli tudi zanesljive in poštene poroke, drugim pa nikakor ne. Nekdo je celo rekel: „Pijancem in zapravljevcem se bo zdaj v Vitanji dobro godilo. Uboge žene in ubogi otroci!“ Bodite prepričani: zapravljevci in pijanci in sploh ljudje, ki niso na dobrem imenu, ne bojo dobivali pri nas nobene pomoči! S pomočjo Vitanjske posojilnice pač ne bojo spravljali na beraško palico svojih žen in svojih otrok. Vložnikom toraj ni treba biti v nobeni skrbi; saj poznamo ljudi po naši okolici in vemo, komu se sme denar zaupati, komu ne.

Oni pa, ki si bojo pri nas denar izposojevali, so pa tudi lahko mirne vesti. Naj le redno obresti plačujejo in vsako leto nekaj kapitala povračujejo, živa duša jih ne bo spravljala na kant! Se vé: če bi kakšen dolžnik ne mislil na povračilo, ali če bi začel prav slabo gospodariti, da bi vtegnili priti poroki v nevarnost, potem se bo moral denar iztirjati, kajti denar, ki ga mi posojujemo, ni naše blago, to je nam zaupan denar. Ptujega blaga pa ne smemo nikomur dajati zastonj. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Sesna praseta in njih odstavljanje.

(Konec.)

Najbolje se tako-le odstavlja praseta. Kedar se približa čas za odstavljanje, kakih 10 dni prej, začne se prasetom v njih oddelku dajati po več hrane, in spuščajo se k svinji le po trikrat na dan, a kmalu le po dvakrat, naposled pa le po edenkrat. Če se tako ravna, svinja polagoma izgublja mleko, in praseta hitro pozabijo mleko s svinjo vred. Hitro odstavit praseto je pa, kakor je bilo že omenjeno, vselej škodljivo in se zato ne more priporočati. Kedar se praseta odstranijo, denejo se ona ali pa svinja v drugi hlev, da se več ne vidijo in več ne slišijo in drugi drugega pozabijo popolnem.

Če ima svinja, ko so se praseta odstavila, še dosti mleka, daje naj se jej po manj in manj tečne hrane in iz prva slednji dan, pozneje pa

na drugi dan malo pomolze. Tako bode kmalu izgubila mleko, potem naj se pa zopet bolje krmi, da se prej zopet opomore.

Kedar se je prase odstavilo, ni vse eno, kaka hrana se mu daje. Če se prase prav ne krmi, ima kmetovalec gotovo škodo. Prve dni praseta ne marajo jesti in zaradi tega nekoliko shušajo. Da se jim pa preveč hrana hipoma ne premeni in da v rasti preveč ne zaostanejo, dobro je, da se k hrani, katero dobivajo, prideva nekaj posnetega ali kislega gorkega mleka in da se jim sploh več tednov daje gorka jed. Dalje ko dobivajo mleka, bolje uspevajo. V mleko se lahko primeša ječmenove, ovsene ali koruzne debele moke, lanenih prg ali kuhanega sočivja, da je hrana kolikor moči tečna.

Če so se na ta način polagoma navadila druge hrane, daje naj se jim tečna, močna krma, da hitro rastejo in se ugodno razvijajo. Če pa dobivajo premalo in preslabe krme, kakor krompirja, pese, repe, rženih otrobov, listja itd., rastejo le po časi, dobijo dolgo glavo, suh vrat, ozek, oster hrbet, ozek križ in čok, dolge noge, suha pleča in stegna, iz kratka: tako obliko, da ni pričakovati, da bi kedaj imeli dosti mesa in bi se kedaj dali dobro opitati. Prašiči, ki so mladi imeli dosti jesti, odebelijo se tudi pozneje lahko, nasproti se pa prašiči, ki so mladi imeli preslabo hrano, ne dajo zrediti in odebeliti. Da bode prase hitro in lepo raslo, dajati se mu mora krma, ki ima v sebi dosti sestavin, iz katerih se narejajo kosti in meso, to je mnogo fosfornokislega vapna in proteina. Teh sestavin je pa posebno dosti v mleku, sladkem in kislem, v sočivji, raznih žitih, lanenih prgah, zeleni detelji in grašici, ne pa v krompirji, pesi, repi itd. Ni torej prav, če nekateri gospodarji skoro izključno z njimi krmijo praseta.

S tem bi bili skorej vse povedali, kar se da sploh reči o tej stvari. Vsaka gospodinja bode pa še lahko sama kje kaj dodala, kar že zna iz lastne skušnje, da je dobro.

Sejmovi. Dne 4. julija v Vozenici in v Vidmu, v Podplatu in na Rečici. Dne 7. julija v Brežicah, v Vojniku, v Mariboru. Dne 8. jun. pri sv. Juriji na Pesnici, pri sv. Emi in v Pišecah. Dne 9. julija v Konjicah.

Dopisi.

Od sv. Marjete pri Rimskih toplicah. (Smrtna kosa.) [Konec.] Kakor je bil g. Josip Ožek kot značajan krščanski dijak in mladenič vsem v izgled, takó je bil sedaj tudi v svoji mučni bolezni v izgled vsakemu bolniku; nekaj časa je upal, da še ozdravi, a ko se mu je jelo le hušati, udal se je v Božjo voljo, prosil za spovednika in se lepo pripravil na pot v večnost; sam si je poiskal svečo svojega prvega

obhajila, rekoč, da je ne bode treba domačim iskati. Ko je ta blagi mladenič izdihnil svojo dušo, zastokala je britko cela vas, cela okolica, in ta izguba ganila in presunila je vsacega, kateri je ranjkega poznal. Kako je bil g. Josip Ožek priljubljen, to priča gotovo najbolj njegov pogreb. V ponedeljek dne 16. junija ob 1/2 9. uri zjutraj hitelo je ljudstvo od vseh strani skupaj; kljubu lepemu vremenu in delu na polji se je vendar mnogo kmečkega ljudstva zbralo, da skaže ranjkemu še zadnjo čast in ga priporoči milosti Božji. V dolgi procesiji, katere se je vdeležilo osem preč. gosp. duhovnikov in drugih gospodov od blizo in daleč, spremili smo ranjkega v farno cerkev in od todi na mirodvor. Akademično društvo „Triglav“ poslalo mu je po zastopnikih g. Korun-u in g. Krančič-u lep venec, kateri se mu je položil na gomilo. Po dokončanih cerkvenih obredih povzdignil je na grobu modroslovnik g. Valentin Korun svoj milodoneči glas ter se v imenu „Triglavčanov“ poslovil od ljubega jim tovariša; rekel je med drugim, da je nepričakovana žalostna vest o smrti Ožek-ovi, katero je brzozjav prinesel v Gradec, „Triglavane“ močno pretresla in ganila; povdarjal je lepe čednosti in lastnosti, posebno kolegijalnost in narodnost ranjkega ter se slednjič v imenu dijakov zahvalil preč. gosp. duhovnikom in vsem, ki so se pogreba vdeležili. Na to je preč. gosp. župnik Janžek v ginljivem govoru razlagal lepo krščansko, izgledno življenje ranjkega in njegovo udanost v voljo Božjo; tolažil je pričujoče, katerih niti eno oko ni ostalo suho, tolažil je vsled te strašne izgube skoraj neutolažljive stariše, da naj nikar preveč ne žaljujejo, ako je Bog drugače obrnil, kakor so oni obračali; kajti kogar Bog ljubi, tega vzame k sebi. Pevci iz Laškega trga zapeli so mu potem milodonečo nagrobnico „Nad zvezdami“. Takó je bila končana ta žalostna svečanost, zaprla se je gomila za blagim možem, za boriteljem naših pravic, za nadepolnim slovenskim mladeničem. Daj pa Bog, da bi besede g. Korun-a in preč. gosp. župnika, katere so proslavljale tako lepe čednosti ranjkega, ne bile zastonj, temveč da bi povzročile, da bi se slovenski dijaki in mladeniči po izgledu ranjkega g. Josipa Ožek-a ravnali. Res na njegovem grobu obljubimo, da hočemo sedaj, ko smo zopet enega boritelja izgubili, zato tem vstrajnejše delovati za našo sveto reč, za narodne pravice; ednega nam je nemila smrt prerano pokosila, stopimo tedaj ožje skupaj in ne vdajmo se! Dovolite mi še samo, da se v imenu potrutih starišev, bratov in sester ranjkega na tem mestu prisrčno zahvaljujem v prvi vrsti preč. gospodom duhovnikom za tako obilno vdeležitev pri pogrebu, nadalje gg. Korun-u in Krančič-u kot zastopnikoma društva „Triglav“ za krasen venec in vsem, ki ste se blagovolili pogreba vdeležiti po-

sebno še Laškim pevcem in njih pevovodji g. Groznik-u za mile naogrobnice; ranjkega g. Josipa Ožek-a pa priporočam vsem njegovim prijateljem in znancem v blag spomin; bodi mu zemljica lahka! Eden njegovih prijateljev.

Iz Ljutomera. (Volitev v deželni zbor) je bila letos pri nas jako burna, ker se je proti narodnemu kandidatu dr. Ivanu Dečko vzdignil okrajni glavar, g. baron Mac Nevin, ter mu postavil, rekel bi, skoro po sili protikandidata Ivan Farkaša, sicer poštenega kmeta in predstojnika v Iljaševcih, ter z vsemi sredstvi in na vse mogoče načine agitiral proti dr. Dečko. Čudno je bilo videti in je budilo mnogo suma, zakaj da so za prostega kmeta skoro vsi posvetni gospodje se potegovali, dasiravno včasih še kmeta ne pogledajo. Pa kljubu toliki agitaciji je vendar pri volitvi dr. Ivan Dečko dobil 74 in Ivan Farkaš le 38 glasov. Ko je Farkaš sprevidel, kdo in kako se za-nj potegujejo, naznanil je volilni komisiji, da on ne kandidira in ne mara poslanec biti, torej naj za-nj ne glasujejo, pa glavarjeva stranka mu je vendar svoje glase oddajala. Omeniti še je, da so za dr. Dečko glasovali tudi navzoči duhovniki in vsi inteligentni in zavedni volilni možje, med temi tudi resnični Farkaš-evi prijatelji, kajti oni dobro vejo, da poslanec v deželnem zboru še ne stori svoje dolžnosti, če samo pravi: da, da! ali ne, ne! ampak včasih mora tudi povedati in razložiti, kar se mu zdi potrebno in in koristno. Na tukajšnjo parolo ali geslo: „Kmet naj voli kmeta“, je neki volilni mož odgovoril: Zakaj pa vi tržani več ne marate za svoje tržane? Če vi volite svoje doktorje za poslance, zakaj pa kmet ne bi volil svojih dohtarjev!

Iz Slov. Bisterškega okraja. Slavno smo zmagali dne 27. t. m. pri volitvi za deželni zbor v Mariboru. Bilo nas je narodnih volilcev 42, in nasprotnikov 11, iz našega okraja. Pokazali smo našim nasprotnikom, da tudi pri največjem naporu ne opravijo z nami nič. Pokazali smo tudi, da smo prebujeni iz narodnega spanja, ker pred 18 leti imeli smo mi ravno nasprotno število narodnih volilcev, namreč 11, in nasprotniki 44. Veseli smo tega napredka, ker so letos nekateri vendar spoznali svojo zmoto, kakor iz Črešnjevca Visjak, in Robar, katera sta z nami volila. Mi spoštujemo in ju čislamo, da sta vendar enkrat otrsela spone nemškega liberalizma. Tem bolj obžalujemo one občine, katere so poslale može na volišče, kakor Pekel, Gornja Bistrica, Šentovec, Šmartno enega, eden naroden, Freiheit, Bojtina, Kalše, Gabernik, kateri so šli z nemškimi liberalci, in so tako osramotili sebe in občine. Mi upamo, da kedaj pri volitvah za državni zbor tudi ti ljudje propadejo, in se nadomestijo z moži, kateri ne bojo sebe, kakor občine sramotili.

Ali tudi nam sta bila dva volilca izostala, namreč, eden iz Spodnje Polskave, eden iz Brezja pri Studenicah. Mi svetujemo tem občinam, naj z naprej bolj stanovitne može volijo, kateri se ne bojo bali javno svetu pokazati, kakega mišljenja da so. Kličemo vam toraj, dragi rojaki, delajmo, da kedaj ne eden nasprotnik ne pride na volišče iz našega okraja. Vsem pa, kateri so nam nasprotni, obrnimo hrbet. Ne hodimo k nobemu nasprotniku, ne v štacuno, ne oštarijo, ne k čevljarju, ne krojaču, sploh nobenemu, kateri nas zaničuje. Bodemo videli potem, kako dolgo da še bo njih srd do nas trpel.

Slov. volilec.

Iz Celjske okolice. (Volitev, naš župan.) V sredo 25. junija bila je v naši občini volitev 7 volilnih mož za volitev deželnih poslancev. Nemškutarji se volitve niso vdeležili. Prišlo je namreč 56 naših zavednih kmetov koj ob 8. uri, in tedaj so nemškutarji, ki so imeli 2 moža postavljena, da sta pazila, ali se bodo naši kaj mnogoštevilno vdeležili volitve, sprevideli, da ne bo nič za njih, ter so izostali. Čast našim vrlim volilcem! — Naš ubogi župan Mravljak, katerega je nemškutarska stranka nekdej postavila na županov stol, se je na tem stolu primrznil. Revež ne more več doli. Ker se je vsled ugovora narodne stranke volitev v II. razredu, v katerem so zmagali nemškutarji óvrgla, in smo pri novej volitvi zmagali potem Slovenci, morala bi se sedaj vršiti nova volitev župana, kajti do sedaj še ni bil občinski odbor veljavno sestavljen. Župan bi moral poklicati sedaj odbornike, da si izvolijo novega župana. Pa ne more, boji se, da bi mu srce žalosti počilo, če ne bi več on županil v naši občini. Slovenci, ki so dozdej nemškutarjem še vse prevrgli, morali bodo vže še tudi županov stol z županom vred prevreči; potem se bo že doli skopienil, ko drugače ne more proč.

Iz Gotovelj. (Pojasnilo.) Ker se meni iz večih strani očita, češ, da sem jaz kriv dopisa „Iz Gotovelj“ v zadnjej „Gospodarstveni prilogi“, priloženi „Slov. Gosp.“ št. 25. od 19. junija 1890; zahteva moja čast in dobro ime, da tukaj javno izrečem: Ni res, da bi bil jaz kedaj omenjeni dopis pisal, ali zraven kaj pripomogel ali še celó za ta dopis pred natisom vedel. O tem prosim naj tudi slavno uredništvo svoje mnenje izreče!*) Gotovljani, bodimo le složni in mirni, saj smo vsi vrli bratje Slovenci: združimo se in delajmo vztrajno na polji umnega gospodarstva ter v vrtu mile nam matere Slave in časniki ne bodo nam v grajo, temveč v čast naše dopise donašali!

Ant. Goršek.

Od sv. Jurija pod Taborom. (V pojasnitve) dopisa od sv. Jurija pod Taborom vam, g. urednik, poročim, da pri nas ni nobene strani,

*) Dopis ni bil iz Vaše roke.

Ured.

ki bi nasprotna bila osnovi kmetijskega bralnega društva; pač pa je v občini neka strančica, od katere si neki možic posebno prizadeva, da izpódrine konservativne časnike ter jih zameni z liberalnimi, ter baje namerava jih tudi v osnovano „bralno društvo“ spraviti.

Iz Rožne doline. („Lepa nedelja“) Od pamtivekov obhaja se tukaj tako imenovana „lepa nedelja“ vselej na Šenpetrovo, če je takrat, recimo, tudi petek. Pred 6 leti, ko je bilo Šenpetrovo v nedeljo, kakor letos, praznovali smo ob enem blagoslovljenje ponovljenega našega zvonika. Letos bil je pa ta praznik zato posebno zanimiv, ker so nam bili prišli na pomoč veleč. gospod Alojzij Kos, župnik Črešnjski, ki so ta den dopolnili 25 let svoje duhovske službe. Bilo je namreč ž njimi vred l. 1865 na praznik sv. apost. Petra in Pavla v stolni cerkvi v Mariboru posvečenih 15 čč. gg. bogoslovcev, a žal, da 6, oziroma 7 od teh jih je že odmrlo, jeden pa leži že leta in leta na postelji bolečin. Zato ostali osmerici kličemo tem krepkejšo: na mnogaja leta!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zadnje dni v minolem tednu ste delegaciji dovršili svoje delo, avstrijska v petek, ogerska pa v soboto. Skupnih stroškov ima cesarstvo 132,925.887 gld., prihodkov pa 40,487.759 gld., torej primanjkuje 92,434.137 goldinarjev in teh plača avstrijska 63,409.817 gl., ostalo pa pride na ogersko skupino. — Drž. vojni minister, fzm. Bauer najbrž odstopi in sicer zato, ker ni govoril v delegacijah do volje — temno, ter je razkril reči, ki bi jih ne bil imel razkriti. — Iz pogodbe štajarskih liberalnih in konservativnih veleposestnikov ni postala resnica ter so liberalci izvolili le liberalce v dež. zbor. V tem imajo posehmal liberalci 40, konservativci 12 in Slovenci 8 poslancev. Vrh tu še so v njem sekovski in lavantinski knezoškof ter rektor c. kr. vseučilišča v Gradci. Kakor se vidi, imajo liberalci za-se dve tretjini glasov, to pa tedaj, če ne bode mil. knezoškofov v zboru. — Na Koroškem vršé se volitve še le v meseci avgustu in gredó Slovenci pa konservativni Nemci vkup pri volitvah v okrajih, koder živé Slovenci. To je dobro, če pa le Nemci ne drže v tem, kakor doslej, rok križem. — Slov. volilci iz Podjunske doline imajo v nedeljo, dne 6. julija, velik shod pri Železniku v Sp. Libučah. Enacih še bode poslej na večih drugih krajih. — V Ljubljani so prav veseli novega vodovoda ter bode vsled zdrave vode sedaj vse bolj zdravo mesto. — V Vačah razkrije se v nedeljo, dne 13. julija spominska plošča škofu M. Ravnikarju, izbornemu slov. pisatelju. Priprave za to slovesnost dela slov. pisateljsko društvo, ki

mu predseduje dr. Jože Vošnjak. — Mestno starečinstvo v Gorici skuša svoje stroške skrčiti, toda ono čuti, da človek ležje stroške vpelja, kakor pa jih odpravi. — Nemški šulverein vzdržuje v Gorici še dalje nemško lutrovsko šolo. Škoda, da prihaja va-njo tudi nekaj slovenskih in torej katoliških otrok. — Mestni urad v Trstu je prepovedal slov. pevskemu društvu „Adrija“ veselico, iz laške napetosti, toda c. kr. vlada je izrekla, da ni uzroka za tako prepoved in zato napravi sedaj ono društvo svojo veselico; kakor se nadja, bode ona sedaj še tem večja. — Slov. drž. poslanec, g. J. Nabergoj, je zbolel, ker so ga laški mestni očetje bili v očitni seji grdo napadli. Tem bolj pa so njegovi volilci sedaj veseli, ko je zaslužnemu možu že bolje postalo. — Skupni drž. finančni minister baron Kallay pojde te dni v Bosno, da si ogleda „Novo Avstrijo.“ Pravi, da je v njej zdaj že blizo vse v redu, in toliko je že resnica, da je bolje, kakor je kedaj bilo. — Kakor pri nas, tako imajo tudi na Ogorskem drž. poslanci sedaj počitnice in torej tudi gg. ministri nekaj več miru. —

Vunanje države. Oni škofje, ki se v Italiji potegnejo za pravice sv. Očeta v Rimu, trpé od strani laške vlade silne sitnobe in sv. Oče Leon XIII. jih zato kaj lepo tolažijo v posebnem pismu do njih. — Mestni očetje v Rimu so razven dveh vsi odložili čast zastopnika, ker se jim dozdeva, da tega minister Crispi preveč v pravice mesta. Odkar je Rim glavno mesto Italije, nima mesto nič kaj sreče ter je, če smemo tako reči, že do vrata v dolgih in ni upanja, da se kedaj izkôplje iz njih. — Framasoni so povsod ljudje, katerim ni nič sveto, ne vera, ne blago bližnjega, toda v Italiji so še brž slabši, kakor drugod. Njih vodja, nek Adriano Lemmi, je jud in dolžijo ga, da je državo za 3 milj. „navil“, ali vlada ga vse eno pusti pri miru, iz strahú pred framasoni. — Vedno bolj se povdarja, da je francoska republika že sklenila zvezo z ruskim carom, vendar pa storimo prav, če še ne verjamemo tega. Ruski car pač ne more dati veliko na besede mož, kateri že more biti jutri nimajo več krmila vlade v rokah. — Angleška vlada ima sedaj težave za veljo svoje pogodbe z Nemci. Prebivalci otoka Helgoland se branijo in nočejo priti pod oblast Nemčije, toda kaj si čejo? Pogodba med angleško in nemško vlado se pač ne prekličo za voljo njih. — Nemški cesar je podelil majorju Wissmannu plemstvo: Wissmann je vodja nemških vojakov na Samoijskih otokih, na vzhodnji strani Afrike. Ti so sedaj pod nemško oblastjo. — Knez Bismarck pride najbrž kot poslanec v drž. zbor v Berlinu in bode to gotovo neljubo cesarju, ker je vidno, da še Bismarck noče miru. — V Rusiji

so jeli nihilisti se iznova prikazovati in prišli so na sled rovom, ki so jih napeljali že daleč pod gradom, v katerem biva car in njegova rodbina. — Bolgarski major Panica ni dobil pomiloščenja in so ga že zadnjo soboto vstrelili. Bil je 39 let star in prijatelj prejšnjega kneza princa Battenberškega. Ne vemo, če bi sedanji knez, princ Koburški, ne bil boljše storil, ko bi bil majorja pomilostil. — V Srbiji so se že nekaj pomirili, ker ne brani ogerska vlada več, da se prodaja ščetinjad na Ogersko. — Turki dobijo zopet priložnost seči za orožje, kajti na otoku Kreta pripravlja se ustaja kršč. prebivalcev in pravi se, da ima grška vlada svoje roke pri tej stvari. Ni nemogoče. — V Masavi, deželi v Afriki, ki je v rokah Italijanov, so se vzdignile nove čete derviševe zoper Italijane, toda le-ti so jih k malu razgnali. — V Ameriki so nove prekucije in sicer v republiki „San Salvador“. Predsednika republike je v tem mrtud (?) zadel, nekaj njegovih ljudi pa so umorili, sedaj je predsednik general Guirola. — Zjedinjene države v severni Ameriki so sklenile, da bodo colnino pobirali od blaga, ki se pripelja tje iz Evrope; to pa nekaterim državam, tudi avstrijski ni po volji.

Za poduk in kratek čas.

Blažek in njegovi trije krajcarji.

(Pripovedka od sv. Ane v Slov. gor.)

Blažek si zasluži tri krajcarje in dovolje je, da se poda z njimi po svetu. Dolgo časa potuje ter sreča berača, ki ga prosi za milodar. Blažek: Služil sem in si zaslužil tri krajcarje, jednega tebi podarim ter še vedno hranim dva krajcarja za potrebe svoje. „Kaj hočeš za to ljubav, Blažek? Izpolnim ti“. Ako je temu tako, pravi Blažek, prosim za tako piščalko, da kadar bodem piskal, bo vse skupaj hitelo, kar si želim.

„Zgodi se ti naj!“

Jednako še se je dvakrat zgodilo ter je dal beračema zadnja dva krajcarja; a izprosil si je od drugega citre, kadar bo na nje brenkal, veseli se vse in pleše; od tretjega pa nebeško kraljestvo in voziček, ki se bo sam z njim po svetu vozil.

V tem hipu je stal pred začudenim Blažekom lepi voziček, druga mu ni kazalo, kakor vsesti se na nj. Blažek se je beračem dostojno zahvalil.

Trije berači so bili božji poslanci.

Blažek se vsede na voziček, in dirjalo je z njim po veliki cesti naprej. Sedaj pridrdra mimo vaške cerkve, farovža in šole. G. cerkvenik je stal ravnokar med vratmi, ko ugleda to mično vožnjo; pokliče kuharico svojo, naj prihiti gledat, kako se ta brez konjev vozi. G.

cerkvenik udere za njim, misleč, da ga ustavi, a ko se za voziček prime, groza, ne more več rok proč dobiti; in tako je moral rad ali nerad z njim. Kuharica to videč, kliče: Gospod, gospod, kam nameravajo? In tudi ona hiti za vozičkom ter se poprime cerkvenikove suknje, od katere tudi ne more rok proč dobiti. Voziček je vozil naprej in privozil do nekega kmetskega sela. Gospodinja je ravnokar kruh v peč spravljala, a pogledala je skozi vrata, lopar v rokah, na katerem je kruh nosila, ter zakriči: „Glejte, glejte lopove, kako hitijo, mar bi ne bilo bolje, da bi konje vpregli?“ Udere za njimi in z loparjem kresne kuharico po hrbtu; a lopar se takoj hrhta prime. Gospodinja je vlačila a ni ji bilo možno loparja dobiti od kuharičinega hrhta, jednako tudi rok od loparjevega držala ne. Tako dirjajo naprej, dokler ne dospejo do neke knežije. Tukaj Blažek voziček ustavi in vstopi v službo. One pa reši, ki se vrnó domú.

Obljubljena je bila knezova hči onemu, kateri bi ukaze knezove dobro izpeljal.

(Dalje prih.)

Smešnica 27. „Prav“, pravi kmet, „prav je, da si prišel k meni v službo, ali čemú nisi prinesel družinskih bukvic?“ „Oj“, praska se mladi hlapec za uhom, „oj, ko bi vi videli nje, nič bi me tedaj ne vzeli v službo!“

Razne stvari.

(Darilo.) Nj. veličanstvo, svitli cesar je daroval gasilnemu društvu v Vidmu 80 gld. iz lastnega premoženja.

(Kresovi.) V soboto obhaja sv. katoliška cerkev god sv. Cirila in Metoda, slovanskih apostolov. Kakor že več let, nameravajo slov. mladeniči tudi letos jutri večer nažgati na hribih lepih kresov, tu in tam tudi streljajo v povišanje tega praznika. Kjer pa to storé, tem opomenimo, da naj to prej naznanijo pri domačem županu, sicer bi imeli pozneje sitnobe.

(V olitev.) Naša mesta in trgi so si tudi tokrat izvolili same nemške liberalce za dež. poslance. Maribor ima svojega dr. Schmidererja in Celje svojega dr. Neckermanna, na Ptujci so si pa izposodili dr. Kokoschinegg-a in v Slov. Gradci dr. Starkelna, oba iz Gradca.

(Slov. vzporednica) odpre se letos že za 2. razred na c. kr. gimnaziji v Mariboru. Letos so se učili učenci na slov. oddelku 1. razreda prav dobro in zato upamo, da se jih letos oglasi še več za slov. oddelek 1. razreda.

(Zrelostni izpiti) vršé se te dni na c. kr. gimnaziji v Mariboru, v Celji pa so jih že izvršili. Podvrгло se je skušnji 15 osmošolcev in sta jo dostala dva, Fr. Čretnik in V. Stepišnik; z odliko, 8 pa s prvim razredom, 4 smejo jo ponoviti čez 2 meseca in eden čez leto dni.

(Nov oltar.) V Framu so dobili nov veliki oltar in jim ga bodo mil. knezoškof Mihael prihodnjo nedeljo, dne 6. julija slovesno posvetili.

(Vzprejemanje) novih učencev vrši se na dež. gimnaziji v Ptujih v torek dne 15. jul. od 10—12. ure dopoldne in bode popoldne od 2—4. ure skušinja učencev, ki se oglasijo za 1. razred.

(Posojilnica.) V ravnateljstvu posojilnice v Šoštanji ni več g. Fr. Woschnagg, ki vleče sedaj „v polni sapi“ ploč za nemškutarji. Da se izpravi tak človek iz slov. naprave, bilo je že skrajno trenotje.

(Toča.) Toča, ki smo jo imeli v Mariboru dne 23. junija popoldne, je potria v Mariboru 25.665 šip in sicer največ v Magdalenskem predmestju, na c. kr. vojašnicah in na kolodvoru koroške železnice.

(Sejem.) Na sejmu dne 24. junija pri sv. Lenartu v slov. gor. je bilo 761 krav in telet, 421 volov in 10 konj. Cena je bila, kakor je sedaj sploh, precej visoka.

(Praznik.) V Celji so na večer 30. junija napravili bakljado na čast dr. Neckermannu. Graška „Tagespost“ imenuje jo „nemško praznovanje“; resnica, toda kar se pravi, pravih Nemcev ni bilo pri tem praznovanju.

(Smola.) C. kr. okrožna sodnija v Celji je bila Gr. Apata iz Braslovč obsodila ob enem zavoljo umora in požiga. Ko se je pa pozneje pravi morilec izdal, oprostila ga je ona sicer kazni za voljo umora, za voljo požiga pa mu je prisodila kar 2 leta ječe. C. kr. drž. pravdnik pa je tirjal zoper njega še novo preiskavo za voljo požiganja in c. kr. višja sodnija v Gradcu je sedaj ukazala novo preiskavo. Ali vam je smola v tem Celji!

(Dr. Abuja.) V Bistrici na Zili se je dr. Abuja predstavil v nedeljo, dne 22. junija, svojim volilcem ter se jim je na novo priporočil za dež. poslanca. Kar pa je tu govoril, to je bilo, če je poročilo v „D. W.“ resnično, golo natolcevanje večine drž. poslancev.

(Požar.) V sredo, dne 25. junija, je pogorela viničarija Fr. Kurnika, posestnika na Kušerniku, župnije sv. Jakoba v slov. goricah. Razven hrama zgorela je viničarju J. Lešu telica, dve kozi in svinje.

(Umrli) je dr. T. Petrič, c. kr. okr. sodnija pristav v Brežicah. Pravi se, da ga je srčna kap zadela.

(Oskrbovalna vzprejetišča.) Na oskrbovalnih vzprejetiških se je izdalo v prvem četrtletju 812 fl. 90 kr. in sicer v Mariboru 259 fl. 99 kr., v Jarenini 167 fl. 74 kr., v Račah 266 fl. 21 kr., v Št. Lovrenci na kor. žel. 29 fl. 18 kr., pri G. Kunigundi 149 fl. 40 kr. Računi se, da v 2. četrtletju ni bilo toliko stroškov. Kolikor pa mi sodimo, nič bi ne bilo treba teh stroškov.

Listič uredništva. G. dr. L.: Ako in kolikor bode treba, porabimo; če ne, pa molčimo. — G. C. M. v S.: Ustmeno. — G. K. R. v V.: Kar je, to je; več nam ne kaže. — G. J. V. v D.: V prihodnjem listu.

Loterijne številke:

Trst 28. junija 1890:	69, 32, 16, 59, 62
Linc „ „	19, 36, 49, 75, 20

Zahvala.

Vsem gg. volilcem v Brežiškem, Kozjanskem in Sevniskem okraju zahvalim se prisrčno za zaupanje, katero ste mi s sijajno izvolitvo za deželnega poslanca v Brežicah, dne 27. t. m. izkazali. Kakor dosedaj, bode tudi za naprej moja prva dolžnost, vsekdar, kolikor bo možno, za prid in blagor kmečkega stanu in našega naroda se potegniti. Želje, pri volitvi mi izrečene, sem si zapomnil in sem pri volji, tudi še drugim željam vstreči, katere bi mi po dopisih naznanili. Dopise prosim v Reichenburg poslati, kjer stanujem.

V Reichenburgu, dne 30. junija 1890.

Josip Jerman, dež. poslanec.

Oznanilo.

C. kr. okrajno sodišče pri sv. Lenartu na Štajarskem naznanja:

Dne 4. avgusta 1890 ob 8. uri dopoldne bodo se v Šetarjevi prodajala sledeča posestva v Šetarjevi umrlih Jakoba in Marije Kramberger.

1. Zemljišče vl. štv. 19 kat. obč. Šetarjeva v meri 13 oralov 968 □ s. cenjeno na 3245 gl. 28 kr.
2. Zemljišče vl. štv. 20 kat. obč. Šetarjeva v meri 2 orala 37 □ s. cenjeno na 323 gl. 70 kr.
3. Zemljišče vl. štv. 91 kat. obč. Šetarjeva v meri 1384 □ s. cenjeno na 96 gl. 88 kr.
4. Zemljišče vl. štv. 12 kat. obč. Nadvišec v meri 3 orala 1348 □ s. cenjeno na 430 gl. 36 kr.

Natančnejši pogoji itd. se izvedó pri gosp. c. kr. notarju Filipu Mravlagu pri sv. Lenartu.

Išče se izurjen lovec,

kateri je ob enem, ako je mogoče, tudi vrtnar. Pisma se naj pošljejo g. Fridrichu, graščina Mirasan, pošta Celje.

1-2

Znamenit zaslužek,

ki vedno narašča in dolga leta traja, dobodo izurjene in zanesljive osebe (dosluženi žendarji imajo prednost), katere pridejo z ljudmi pogostoma v dotiko. Pisma pod naslovom: G. S. 1890 Graz poste restante, 10-25

Ekspeditorca

se sprejme pri c. kr. poštne uradu sv. Jurija na Ščavnici.

Novo zidan hram,

malo uro od Maribora, blizu cerkve, pri okrajni cesti, s tremi hišami, 2 kuhinjama, 2 kletima, 3 blizo 4 plugi zemljišča, posebno pripraven za trgovca, se proda. Vse drugo pové lastnik. Kupci naj se oglasio v trafiki g. A. Maresch-a pri sv. Magdalení. 1-2

Zaloga mizarskega in opvarskega pohištva

Konrada Wölflinga

Gospoke ulice št. 28 **Maribor** Gospoke ulice št. 28
priporoča bogato asortirano zalogo
žleбенega in narezanega pohištva za spalnice,
postrežnih miz, miz za salone, pisarnih in na-
pravnih miz,
kakor tudi raznih
tapetovanih garnitur za salone, divanov, balzakov,
otoman, sof, kanapejev, naslanjačev, posteljnih
vložkov in žimnic.

Tudi vsakovrstnih ptujedeželskih in domačih

zreal in podob

vsake sorte s čednim okvirjem, pozlačenim
in črnim, kurnis in roset

po najnižji ceni

Na zahtevanje razpošljajo se ilustrovani ceniki
brezplačno in franko. 1-12

Teško ranjenega srca naznanjam svojim prijateljem in znancem v lastnem ter svoje, že leto dni hudo bolne soproge imenu, in v imenu najinih sinov: Vladimira, Jaroslava, Bogumila, Egona in Avgustina, žalostno vest, da se je mili najini sin, odnosno blagi brat

Dragotin Žitek,

pravnik drugega leta,

rojen v Karlovcih v Sremu, dne 6. meseca junija leta 1870, po dolgi bolezni, kojo je mladi pokojnik čuda mirno in potrpežljivo prenašal, previden s svetimi tajnostmi umirajočih, na dan sv. Alojzija, presešil v večnost.

V Ljubnu na Gornjem Štajerji.

Jože Žitek,
gimnazijalni profesor.

Hitra in gotova pomoč pri boleznih želodčnih in njih nasledkih!!

Najboljši in najdelavniši pripomoček za vzdržanje zdravja, čiščenje in pospeševanje sokov, kakor tudi krvi in za pospeševanje dobrega prebavljanja je povsod in dobro znan in priljubljen

„dr. Rosa-jev zdravilni balzam“.

Izdelan je iz najboljših in zdravilnih zelišč jako skrbno, upliva dobro pri vseh težavah v prebavljanju, izlasti pri slabem teku, želodčnem krči, kislem vzbuhanju, krvnem natoku, hemeroidah itd. Vsled te svoje preizvrstne delavnosti je postal le-ta balzam gotovo in vtrjeno ljudsko domače zdravilo.

Velika steklenica stane 1 glđ., mala 60 kr.
Jezero priznalnih pisem leže na razpolago.

Svarjenje!

Da se izogneš prevari, opozarjam te, da je vsaka steklenica dr. Rosa-jevega balzama po meni pritrjena in moder karton zavita ima na strani napis: „Dr. Rosa-jev zdravilni balzam iz lekarne „pri črnem orlu“ B. Fragnerja Praga 205—3“ v nemščini, češčini, madjarščini in francoščini, na pročelji pa natisnjeno mojo zakonito zavarovano varstveno znamko.

Pravi dr. Rosa-jev zdravilni balzam

dobi se samo v glavnej zalogi

B. FRAGNER-ja,

lekarna „pri črnem orlu“,
Praga, št. 205—3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekar; Vilj. Mayr, lekar; Eras. Birschitz, lekar; Jos. Svoboda, lekar; U. pl. Trnkoczy, lekar. V Postojini: Fr. Baccaricich, lekar. V Kranji: K. Savnik, lekar. V Novem Mestu: Dom. Rizzoli, lekar; Ferd. Haika, lekar. V Kamniku: Jos. Močnik, lekar. V Gorici: G. Christofoletti, lekar; A. de Gironcoli, lekar; R. Kürner, lekar; G. B. Pontoni, lekar.

Vse lekarne v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Tam se tudi dobi z na tisoče zahvalnih pisem priznано:

Praško domače mazilo

zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Rabi se, če se ženam prsa unamejo ali strdijo, pri oteklinah vsake vrste, pri črvi v prstu in pri zanohtnici, če si roko ali nogo zvije, pri morskej mrtvi kosti, zoper revmatične oteklina, kronično unetje v kolenih, rokah in ledjih, zoper potne noge, pri razpokanih rokah, zoper odprte rane na nogah in na vsakem delu telesa sploh, vratnej oteklini.

Vse bule, oteklina in utrdine ozdravi v kratkem, če se gnoji, izvleče ven ves gnoj ter v kratkem ozdravi.

V škatljicah po 25 in 35 kr.
SVARILO!

Ker se Praško univerzalno mazilo od več strani ponareja, opozarjam, da ga po pravem receptu le jaz izdelujem. Pristno je samo, če imajo rumene škatljice, v katerih je mazilo, nauk. kako je rabiti, na rudečem papirju tiskan v devetih jezikih in so zavite v svetlomoder karton, ki ima natisnjeno varstveno znamko.

Balzam za uho. Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljiveše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno že zgubljen sluh. 1 steklenica 1 glđ. av. velj. 7-26